

Erityistukea tarvitsevat löydettävä

Jouko Lassila

Ylivieska

Suomessa on jo arviolta 45 000 lasta syrjäytymisvaarassa. Määrä kasvaa noin tuhannella joka vuosi. Alaikäisten määrä psykiatrisessa hoidossa kasvaa huomasti. Kodin ulkopuolelle sijoitettujen lasten määrä on kasvanut vuoden 1991 jälkeen 9 000:sta yli 16 000:een. 16-17-vuotiaiden ikäluokasta 2,4 prosenttia on huostassa.

Lasten tilanne on hälyttävä, ja siihen reagoidaan jo viranomaispiireissä. Koillismaan, Kallion ja tulevan Selänteen alueilla on lähde toteuttamaan Lapsen hyvä arki-hanketta, joka tiiviissä yhteistyössä Oulun yliopiston kanssa koettaa löytää ratkaisuja lasten olojen parantamiseksi.

Lapissa, Kainuussa, Pohjois- ja Keski-Pohjanmaalla on hankkeita, joissa kehitetään moniammatillista kumppanuutta lasten ja lapsiperheiden ongelmien

–Terve lapsuus on tie hyvään aikuisuuteen, vakuuttivat tohtori Hilikka Honkanen, aluekoordinaattori Kirsi Anttila ja projektipäällikkö Aira Vähärautio. Kuva Jouko Lassila

löytämiseksi ja ratkaisemiseksi. Kallion ja Selänteen alueella aluekoordinaattorina toimii lastentarhanopettaja **Kirsi Anttila**. Projektipäällikkönä tällä alueella

on **Aira Vähärautio** Oulun yliopistosta.

–Lapsuudessa saadut epäsuotuisat kokemukset ja kaltoin kohtelu heijastuvat ihmisen

koko loppuelämään. Ne aiheuttavat niin fyysisiä kuin psyykkisiä ongelmia. Ihmisen elinkaaren aikana ne aiheuttavat valtavia menoja kansantaloudelle. On yhteiskunnan etu, jos erityistukea tarvitsevat lapset ja lapsiperheet löydettäisiin ajoissa, vakuutti terveystieteiden tohtori **Hilikka Honkanen** Ylivieskatalo Akustiikassa lauantaina.

Oulun seudun ammattikorkeakoulussa yliopettajana työskentelevä Honkanen kertoi näkemyksiään Akustiikkaan kokoontuneelle 180-henkiselle *Yhessä tehen lasten etteen*-foorumille. Kyseessä oli pienten lasten parissa työskentelevien ammattilaisten tapaaminen, jossa luotiin perustaa moniammatilliselle yhteistyölle ja verkottumiselle.

–Ei kuitenkaan riitä, että ammattilaiset verkottuvat. Perhe ja lapsi ovat kaiken keskipisteessä. Lapsen parhaaksi kaikkien pitää yhdistää taitonsa ja aikansa, ke-

hotti tohtori Honkanen.

Perheet mukaan palaveriin

Ammattilaisten tapaamiset ovat tärkeitä, sillä niissä voidaan vaihtaa ajatuksia, karsia päällekkäisyyksiä ja luoda uusia menetelmiä. Ammattilaiset tarvitsevat kokemuksia ja vertaistukea toisiltaan.

–Perheet ovat äärimmäisen harvoin mukana näissä palaverissa, muistutti tohtori Hilikka Honkanen. Hän puhuu tutkittua tietoa, sillä hän on itse väitöskirjassaan tutkinut riskioleissa olevia perheitä neuvolaolosuhteissa.

–Kahden vuoden siirtymäajan jälkeen kunnissa neuvolapalveluiden pitää olla samalla viivalla. Yksi tavoite on varhainen erityishoitoa tarvitsevien lasten tunnistaminen ja hoitoon puuttuminen. Vain tapaamalla perheitä riittävän usein se on mahdol-

lista.

Päivähoito olisi tärkeä yhteistyökumppani neuvoloille, samoin kouluterveydenhoito. Yhteistyö on kaiken a ja o, ettei hyvää asiaa pilattaisi.

–Oulussa pahimmillaan saattaa yhdellä ongelmaperheen lapsella olla 8 hoito- ja palvelusuunnitelmaa menossa. Niin ei saisi olla, edellytti Honkanen.

Honkanen toivoi, että perheet saataisiin mukaan hoitamaan lasten asiaa yhdessä ammattilaisten kanssa, jos ongelmia alkaa esiintyä.

–Pitää tavata useammin kotona, neuvolassa tai sosiaali- ja terveydenhuollon tiloissa. Olisi hienoa, jos vanhemmat sisäistäisivät sen, että lapsen etu tulee aina ensin. Kesken työpäivän voi aivan hyvin mennä lapsen kanssa tapaamaan asiantuntijaa, jos siihen on tarvis. Työajan jälkeen ammattilainenkin on mennyt kotiin ja asia voi jäädä hoitamatta.